SJRM
SAREM JOURNAL OF REPRODUCTIVE MEDICINE

Sarem Journal of Reproductive Medicine. 2018;3(3):169-176

Entrance of Formal Midwifery Training under Supervision of Educational Minster; at the Development Process of Midwifery during 1928 to 1936

ARTICLE INFO

Article Type
Historical Research article

Authors
Karimian A.* *MSc*

How to cite this article
Karimian A. Entrance of Formal Midwifery Training under Supervision of Educational Minster; at the Development Process of Midwifery during 1928to1936.Sarem Journal of Reproductive Medicine. 2018;2(4):169-176.

ABSTRACT

Introduction Until 1928, the midwifery school was not stable in case of organizational structure. Sometimes, it was under the authority of municipality, interior ministry, and ministry of education and fine arts, and in a period of time, it was under the supervision of ministry of education in terms of science and education and under the supervision of interior ministry in terms of structure and budget allocation. The aim of this study was to develop a cohesive history on the evolution of midwifery school and to present a more accurate history of the midwifery education until the establishment of the higher school of obstetrics, using archival documents.

Conclusion Until 1928, the midwifery school had no regulations and statutes, and on February 7, 1930, its regulations were approved by the Supreme Council of Education, and the school became one of the branches of the School of Medicine under the supervision of ministry of health. On April 4, 1936, the Iranian Academy of the Arts began its activities in order to edit Persian words to avoid non-Persian language, and on May 16, 1937, based on the suggestion of municipality, the term "midwife" (Ghabele) was changed to "obstetrician" (Mama). Subsequently, the name of midwifery school was changed to the higher school of obstetrics and it was developed with the new name and management in terms of organization and education. At the beginning of its establishment, the midwifery school had some shortcomings in passing from the traditional to the classical educational practices and it was gradually becoming an official educational institution with statute, regulations, and curriculum that set the foundation for the establishment of higher school of obstetrics and, then, nursing and midwifery faculties.

Keywords Midwifery; Obstetrics; Midwifery School; History

*Governmental Management Training Center, Tehran, Iran

Correspondence
Address: Sarem Women's Hospital, Basij Square, Phase 3, Ekbatan Town, Tehran, Iran. Postal Code: 1396956111
Phone: +98 (21) 44670888
Fax: +98 (21) 44670432
ali.karimian1342@gmail.com

Article History
Received: April 20, 2017
Accepted: October 16, 2017
ePublished: November 15, 2018

CITATION LINKS

[1] National Library and Archives of Iran. Accession No.297015019 [2] Tehran university. Medical School, pharmaceutical, dental, and hospital and school related Guide [3] National Library and Archives of Iran. Accession No 29727354 [4] National Library and Archives of Iran. Accession No 270221 [5] National Library and Archives of Iran. Accession No 29730087 [6] National Library and Archives of Iran. Accession No 29730090 [7] National Library and Archives of Iran. Accession No 29717626 [8] National Library and Archives of Iran. Accession No.113003 [9] National Library and Archives of Iran. Accession No 103004 [10] National Library and Archives of Iran. Accession No 29738883 [11] National Library and Archives of Iran. Accession No.113008 [12] Rastakhiz Newspaper [13] National Library and Archives of Iran. Accession No.103303 [14] National Library and Archives of Iran. Accession No 297015020 [15] National Library and Archives of Iran. Accession No.113009 [16] Pars Annual [17] National Library and Archives of Iran. Accession No 29736114 [18] History of Iran from Constitutional Revolution to Revolution [19] History of the first academy according to documents, along with Academy's approved terms and Missed words (1935-1941) [20] National Library and Archives of Iran. Accession No.113009

Copyright© 2018, ASP Ins. This open-access article is published under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License which permits Share (copy and redistribute the material in any medium or format) and Adapt (remix, transform, and build upon the material) under the Attribution-NonCommercial terms.

ورود آموزش قابلگی (مامایی) به آموزش‌های تحت نظارت وزارت معارف؛ در تداوم تکوین مدرسه قابلگی طی سال‌های ۱۳۰۷ تا ۱۳۱۵ هجری شمسی

علی کریمیان* MSc
مرکز آموزش مدیریت دولتی، تهران، ایران

چکیده
مقدمه: تا سال ۱۳۰۷ شمسی مدرسه قابلگی از نظر تشکیلات سازمانی از ثبات برخوردار نبود. گاهی تحت تصدی اداره بلدیه (شهرداری)، گاهی تحت نظر وزارت داخله و مدتی تحت اختیار وزارت معارف اوقاف و صنایع مستظرفه بود و در برهه‌ای نیز از نظر آموزشی و علمی تحت نظارت وزارت معارف و از نظر تشکیلاتی و تامین و تخصیص اعتبار تحت اختیار وزارت داخله بود. در این مطالعه تلاش شده است تاریخچه مدونی از سیر تطور و تکوین مدرسه قابلگی، تدوین و با استفاده از اسناد آرشیوی، تاریخچه دقیق‌تری از آموزش قابلگی تا زمان تاسیس آموزشگاه عالی مامایی ارایه شود.
نتیجه‌گیری: تا سال ۱۳۰۷ مدرسه قابلگی فاقد آیین‌نامه و اساس‌نامه بود و در ۷ بهمن ۱۳۰۹ اساس‌نامه و آیین‌نامه آن از تصویب شورای عالی معارف گذشت و مدرسه یکی از شعب مدرسه طب و تابع صحیه کل مملکتی شد. در ۴ اردیبهشت ۱۳۱۴ شمسی، فرهنگستان ایران به‌منظور ویراستن واژه‌های فارسی از غیر، فعالیت خود را آغاز کرد و در ۱۳۱۵/۲/۱۶ واژه قابله به پیشنهاد شهرداری به ماما تغییر یافت. بعد از آن مدرسه قابلگی نیز به مدرسه عالی مامایی تغییر نام داد و با نام و تصدی مدیریت جدید از نظر تشکیلات و آموزش تحول یافت. مدرسه قابلگی در آغاز تاسیس، در گذر از شیوه آموزشی و اجرایی از سنتی به کلاسیک، کاستی‌هایی داشت و به‌تدریج تشکیلات اداری- آموزشی رسمیت یافت و به‌مرور دارای اساس‌نامه، آیین‌نامه، مقررات و برنامه آموزشی شد که زمینه تاسیس آموزشگاه عالی مامایی و در سال‌های بعد، دانشکده‌های پرستاری و مامایی را فراهم کرد.
کلیدواژه‌ها: قابلگی، مامایی، مدرسه قابلگی، تاریخچه

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۰۲/۰۱
تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۰۷/۲۹
*نویسنده مسئول: ali.karimian1342@gmail.com

مقدمه

نخستین مدرسه قابلگی در تهران از نظر تشکیلات سازمانی تا سال ۱۳۰۷ شمسی دچار بی‌ثباتی‌های عدیده بود. گاهی مدرسه را تحت تصدی اداره بلدیه (شهرداری) درمی‌آوردند و گاهی تحت نظر وزارت داخله. مدتی هم تحت اختیار وزارت معارف، اوقاف و صنایع مستظرفه درآمد و در برهه‌ای نیز این مدرسه از نظر آموزشی و علمی تحت نظارت وزارت معارف بود و از نظر تشکیلاتی و تامین و تخصیص اعتبار هم وزارت داخله عهده امور آن را داشت. همچنین تا سال ۱۳۰۷ مدرسه فاقد آیین‌نامه و اساس‌نامه بود. پس از سال ۱۳۰۹ برای نظم و نسق امور مدرسه قابلگی، اساس‌نامه و آیین‌نامه آن را در ۷ بهمن ۱۳۰۹ به تصویب شورای عالی رساندند و مدرسه را یکی از شعب مدرسه طب کردند و امور آن تابع صحیه کل مملکتی شد. قرارداد دکتر *ماتیلد دِرُمپس* به پایان رسید و دکتر *پن*، دیگر هم‌وطن *درمپس* استخدام شد. آموزش در مدرسه قابلگی تابع صحیه شد و به اداره امور و وظایف سازمانی پرداخت.

برای رسیدن به تاریخچه مدونی از سیر تطور و تکوین مدرسه قابلگی، تلاش شد با استفاده از اسناد آرشیوی به‌دست‌آمده، دریافت دقیق‌تری از آموزش قابلگی تا زمان تاسیس آموزشگاه عالی مامایی ارایه شود.

مقررات و برنامه مدرسه قابلگی پس از سال ۱۳۰۷ شمسی

مدرسه قابلگی تا سال ۱۳۰۷ آیین‌نامه مدون و مخصوصی نداشت. عموماً شاگردان و فارغ‌التحصیلان دارالمعلمات در آن به تحصیل می‌پرداختند. شرط ورود به مدرسه، گواهی‌نامه شش‌ساله ابتدایی و دانستن زبان فرانسه بود و دوره تحصیل هم ۳ سال طول می‌کشید. در ۲۷ شهریور ۱۳۰۷ با توجه به آیین‌نامه مصوب طب و دواسازی و قابلگی، شرط ورود به مدرسه قابلگی را تغییر دادند؛ داشتن گواهی‌نامه سه‌ساله اول متوسطه و برآمدن از عهده امتحان زبان فرانسه، شرط ورود به این مدرسه بود.

امتحان داوطلبان قابلگی در پانزدهم شهریور ۱۳۰۸ شمسی، در مرکز برگزار شد. مواد امتحانی از قرار تشریح عمومی به‌طور اختصار، زایمان طبیعی، تشریح لگن خاصره و محتویات آن، زایمان غیرطبیعی، امراض نسوان، حفظ‌الصحه، پرورش اطفال سالم، پرورش اطفال مریض و امراض متعلق به زن حامله بود[1].

در ۷ بهمن ۱۳۰۹ شمسی اساس‌نامه و آیین‌نامه مخصوص مدرسه قابلگی از تصویب شورای عالی معارف گذشت و مدرسه مذکور که تا این تاریخ یکی از شعب مدرسه طب به شمار می‌رفت، تحت اداره صحیه کل مملکتی درآمد و برای تحصیلات قابلگی برنامه وضع کردند؛ شرط ورود به آن هم دارابودن گواهی‌نامه ۵ساله متوسطه دختران بود[2].

اساس‌نامه مدرسه قابلگی

"ماده اول: مدرسه قابلگی دارای سه کلاس خواهد بود.
ماده دوم: مواد تدریس به قرار ذیل خواهد بود:
۱- تشریح[3]
۲- علم‌الحیات
۳- تشریح مرض
۴- پرورش اطفال سالم و مریض
۵- قابلگی و امراض عمومی راجع به قابلگی
۶- حفظ‌الصحه
۷- امراض مخصوص به نسوان
ماده سوم: پس از فراغت از تحصیل، تصدیق قابلگی از طرف وزارت جلیله معارف به محصلات داده خواهد شد.
ماده چهارم: تصدیق مذکور اولاً به امضای معلمات و معلمین مدرسه و آخرین هیات ممتحنه، ثانیاً رییس مدرسه، ثالثاً رییس صحیه کل، رابعاً رییس معارف، خامساً وزیر معارف خواهد رسید.
ماده پنجم: اشخاصی که موفق به اخذ تصدیق قابلگی می‌شوند باید در حضور هیات ممتحنه مطابق مقررات و قواعد مخصوص برحسب نمونه که در مدرسه موجود است قسم یاد نمایند.
ماده ششم: مواد این اساس‌نامه در موقع لزوم قابل تغییر و صحیه کل مملکتی تغییراتی را که در اساس آن لازم می‌دارند با موافقت و تصویب شورای عالی معارف به‌موقع اجرا خواهد گذارد[4].
وزارت معارف و صحیه، مجلس حفظ‌الصحه دولت علیه ایران، نمره ۲۴۸۱، مورخه ۱۳۰۳/۸/۲۴ شمسی
وزارت جلیله معارف و اوقاف- محترماً سواد دو فقره صورت‌جلسه امتحان محصلات قابلگی را به ضمیمه سواد مراسله نمره ۸ مورخه ۱۹ برج قوس مدرسه طب را برای استحضار آن وزارت جلیله تقدیم می‌دارد. کفیل صحیه کل مملکتی (امضا):
به تاریخ ۱۳۰۷/۹/۱ شمسی"

نظام‌نامه مدرسه قابلگی

"ماده ۱: مدرسه قابلگی مطابق پروگرام وزارت جلیله معارف در تحت نظر ریاست صحیه کل مملکتی اداره می‌شود.
ماده ۲: مدرسه قابلگی دارای یک نفر رییس و یک نفر ناظمه خواهد بود. صحیه کل، رییس و ناظمه را انتخاب خواهد نمود و این دو شغل افتخاری است.

ماده ۳: وظایف رییس که عنوان رییس قسمت فنی مریض‌خانه نسوان را خواهد داشت به قرار ذیل است:
الف- تهیه و پیشنهاد بودجه مدرسه
ب- پیشنهاد جرح و تعدیل اساس‌نامه و نظام‌نامه مدرسه
ج- پیشنهاد راجع به انتخابات معلمین و معلمات و اعضای اداری مدرسه
د- اجرای اساس‌نامه و نظام‌نامه مدرسه
ماده ۴: وظیفه ناظمه، مراقبت در نظم داخلی و حفظ اثاثیه و ملزمات مدرسه است.
ماده ۵: معلمین و معلمات موظف هستند که مواد تدریس خود را لااقل با حضور دو نفر ممتحن دیگر که به‌موجب پیشنهاد رییس مدرسه و تصویب صحیه کل انتخاب می‌شوند امتحان نمایند.
تبصره : نمره محصله در هر ماده امتحانیه معدل نمراتی است که سه یا چند نفر عضویت ممتحنه فوق‌الذکر می‌دهند (تصویر ۱)"[5].

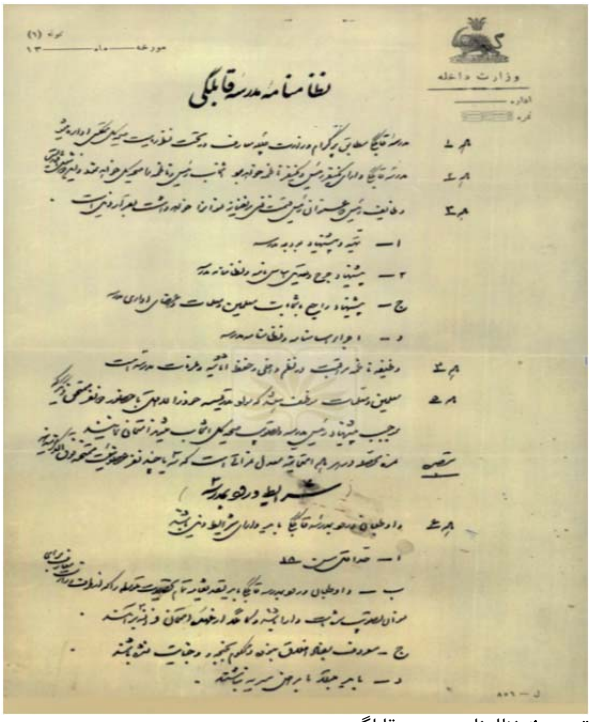
وزارت داخله

نظامنامه مدرسه قابلگی

تصویر ۱) نظام‌نامه مدرسه قابلگی

شرایط ورود به مدرسه

"ماده ۶: داوطلبان ورود به مدرسه قابلگی باید دارای شرایط ذیل باشند:
الف: حداقل ۱۸ سال داشته باشند.
ب: داوطلبان ورود به مدرسه قابلگی باید تصدیق‌نامه تمام تحصیلات متوسطه را که از طرف وزارت معارف برای نسوان تصویب شده است دارا باشند و کاملاً از عهده امتحان فرانسه برآیند.
ج: معروف به فساد اخلاق نبوده و محکوم به جنحه و جنایت نشده باشند.
د: باید مبتلا به امراض مسریه نباشند.
ه: ورقه سجل احوال و ورقه آبله‌کوبی را دارا باشند.
و: کاملاً مطیع نظامات مدرسه و دستورات و مقرراتی که از طرف صحیه کل داده شده باشند"[5].

امتحانات

"ماده ۷: همه‌ساله مدرسه قابلگی در اول مهرماه افتتاح و در آخر خرداد ختم خواهد شد.
ماده ۸: نیمه اول خرداد مخصوص مراجعه محصلات به دروس سالیانه برای دادن امتحان خواهد بود و نیمه دوم خرداد مخصوص امتحانات است، ولی تدریس مواد سالیانه باید تا آخر اردیبهشت به اتمام رسیده باشد.
ماده ۹: امتحان تجدیدی در نیمه دوم شهریور به عمل خواهد آمد.
ماده ۱۰: در مدت سنه تحصیلی محصلات دو امتحان خواهند داد؛ اول در نهم و امتحان دوم در نیمه خرداد خواهد بود.
تبصره: نمرات امتحان وسط در آخر سال جمع و نمره متوسط، نمره قبولی برای رفتن از یک کلاس به کلاس دیگر خواهد بود.
ماده ۱۱: نمره امتحانات از صفر الی ۲۰ است و در هر یک از امتحانات به هر یک از محصلات که بدون عذر موجه ماده را امتحان نداده باشد، نمره او در آن ماده صفر خواهد بود.
ماده ۱۲: در صورتی که نمره متوسط سالیانه هر یک از مواد تحصیلی بیشتر از ده نباشد امتحان محصله پذیرفته نیست.
امتحانات آخر سال اول: تشریح، علم‌الحیات، تشریح جنین، قابلگی
امتحانات آخر سال دوم: تشریح مرض راجع به قابلگی، پرورش اطفال سالم و مریض و قابلگی
امتحانات آخر سال سوم: امراض عمومی راجع به قابلگی، حفظ‌الصحه، امراض مخصوص به نسوان"[5]

انتظامات

"ماده ۱۳: هر یک از محصلات باید منظماً در تمام ساعات دروس و کلینیک و پلی‌کلینیک خود حاضر باشند. برای حضور و غیبت محصلات، دفتری در هر یک از کلاس‌ها خواهد بود که از طرف ناظمه مدرسه اسامی محصلات کلاس در آن ثبت خواهد شد. ناظمه مدرسه در سر هر دروس، اسامی غایبین را قید خواهد کرد و در آخر هفته راپورت آن را توسط رییس مدرسه به صحیه کل خواهد فرستاد.
ماده ۱۴: هر محصله که در عرض سال، یک هفته متوالی یا دو هفته متناوب بدون عذر موجه غیبت نماید از امتحانات آخر سال محروم خواهد ماند.
تبصره : تشخیص عذر موجه با رییس معلمات و معلمین است.
ماده ۱۵: در صورتی که از طرف هر یک یا چند نفر از محصلات، عدم انتظامی رخ داده باشد، تشخیص خطا و تعیین مجازات برحسب پیشنهاد رییس مدرسه با ریاست صحیه کل مملکتی است.
مجازات‌هایی که به محصلات داده می‌شود به قرار ذیل است:
الف: توبیخ شفاهی رییس
ب: توبیخ علنی در محضر معلمین و معلمات
ج: توبیخ علنی در محضر معلمات و معلمین و محصلات کلاس خود شاگرد
د: اخراج موقت محصله از مدرسه
ه: اخراج دایم از مدرسه
و: اخراج دایم از مدرسه با منع ورود موقت یا دایم به سایر مدارس دولتی
تعیین مجازات‌های مذکور در فقره (الف) تا فقره (ه) برحسب پیشنهاد رییس مدرسه و تصویب ریاست صحیه کل است.
تعیین مجازات‌های مذکوره در فقره (و) برحسب پیشنهاد رییس مدرسه و تصویب صحیه کل است که به وزارت معارف پیشنهاد و تقاضای اجرای آن خواهد شد.
مُهر: کابینه صحیه کل مملکتی ۱۳۰۴"[5]
در تاریخ ۱۳۰۸/۵/۲۰ شمسی، وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه پیشنهاد اساس‌نامه مدرسه طب و دندان‌سازی و دواسازی و قابلگی که از طرف ریاست مدرسه طب تهیه شده بود برای ارجاع به شورای عالی معارف ارسال کرد. مفاد این اساس‌نامه از قرار ذیل بود:

"اساس‌نامه مدرسه طب و دواسازی و قابلگی و کلاس طبی و پرستاری

ماده اول: مدرسه علوم عالیه طب عبارت از مدرسه طب و دواسازی و قابلگی و دندان‌سازی و کلاس‌های پ‌ث‌آن طبی و پرستاری است.

ماده دوم: دوره تحصیلات مدارس و کلاس‌های مذکوره در ماده ۱ به قرار ذیل است:

الف: دوره تحصیلات مدرسه طب پنج سال است.

ب: دواسازی سه سال است.

ج: قابلگی سه سال است.

د: دندان‌سازی سه سال است.

ه: کلاس "پ‌ث‌آن یک سال است.

و: پرستاری یک سال است.

ماده سوم: شرط ورود به مدارس و کلاس‌های مذکور در ماده ۱ به قرار ذیل است:

شرط ورود به مدرسه طب، داشتن تصدیق شش‌ساله متوسطه (شعبه علمی) و تصدیق پ‌ث‌آن، طبی است.

دواسازی، دوره اول متوسطه است.

قابلگی، دوم نسوان است.

دندان‌سازی، اول متوسطه است.

کلاس پ‌ث آن، شش‌ساله دوم متوسطه، شعبه علمی است.

پرستاری، شش‌ساله ابتدایی است.

تبصره: داوطلبان ورود به مدرسه قابلگی، باید علاوه بر تصدیق مذکور در فوق، از عهده امتحانات شیمی فیزیک به زبان فرانسه برآیند.

ماده چهارم: رییس مدرسه طب از طرف وزارت معارف انتخاب می‌شود.

ماده پنجم: اعضای فنی و اداری مدرسه طب با موافقت رییس مدرسه طب و پیشنهاد اداره معارف از طرف وزارت معارف انتخاب و تصویب می‌شوند.

ماده ششم: پس از فراغت از تحصیل و گذراندن امتحانات مطابق پروگرام مدرسه از طرف وزارت معارف تصدیق‌نامه ذیل به محصلان مدارس و کلاس‌های مذکوره در ماده ۱ داده خواهد شد:

الف: به فارغ‌التحصیل‌های مدرسه طب شهادت‌نامه دکتری در علم طب

ب: دواسازی- دواسازی

ج: قابلگی- قابلگی

د: دندان‌سازی- دندان‌سازی

ه: کلاس پ‌ث‌آن- تصدیق پ‌ث‌آن طبی

و: پرستاری- پرستاری

تبصره (۱): شهادت‌نامه مذکور در فقره الف از ماده ۷، وقتی به داوطلب داده می‌شود که رساله امتحانیه (تز) خود را نوشته و در حضور هیاتی از معلمین که ریاست مدرسه برای این کار معین کرده باشد دفاع نماید و در دفاع نیز مقبول آن هیات واقع شود.

تبصره (۲): رساله مذکور باید راجع به یکی از مسایل طبی یا جراحی بوده و نباید از پنجاه صفحه ورقه کمتر باشد.

تبصره (۳): حداقل مدت تالیف رساله امتحانیه از ۵ ماه کمتر نیست و تا موقعی که داوطلب رساله مذکوره را ننوشته و به معرض دفاع نگذارده و مقبول نشده باشد، دیپلم و اجازه طبابت به او داده نخواهد شد[5].

نظام‌نامه مدرسه عالی طب و دواسازی و قابلگی

نظام‌نامه مدرسه عالی طب و دواسازی و قابلگی به پیشنهاد دکتر *ولی‌الله‌خان نصر*، رییس مدرسه طب و عضو شورای عالی طب در تاریخ ۲۷ شهریور ۱۳۰۷، به شورای عالی معارف ارایه شد و به تصویب رسید. مفاد نظام‌نامه از قرار ذیل بود:

"ماده ۱: مدرسه طب و دواسازی و قابلگی دارای دو قسمت است: اداری و علمی

قسمت اداری مشتمل به رییس و معاون و دفتردار و کتابدار و متصدیان لابراتوارها هستند.

فصل اول: قسمت اداری

ماده ۲: وظایف و اختیارات رییس مدرسه به قرار ذیل است:

الف: تهیه و پیشنهاد و بودجه مدرسه

ب: پیشنهاد و اصلاحات لازمه در اساس‌نامه و نظام‌نامه مدرسه

ج: پیشنهاد راجع به انتخابات معلم و اعضای اداری مدرسه

د: اجرای اساس‌نامه و نظام‌نامه مدرسه و دستورهای وزارتی

ه: حفظ انتظامات داخلی و مراقبت در امور اخلاقی، صحی و علمی مدرسه

ماده ۳: معاون مدرسه موظف است که تمام دستورهای رییس را به‌موقع اجرا گذارد و در غیبت رییس مسئول اجرا وظایف او است ولی از فقرات: الف، ب، ج باید دستور خاص از مافوق داشته باشد.

ماده ۴: دفتردار مدرسه مسئول تنظیم دفاتر و ضبط اوراق و دوسیه‌های محصلان و صورت اموال و اثاثیه و حفظ بنا و ملزومات مدرسه است و تحریرات مدرسه نیز با او خواهد بود.

ماده ۵: معلمین مکلفند که همیشه در ساعات تدریس حضور به هم برسانند و در صورت تخلف مبلغی که متعلق به ساعت غیبت تدریس می‌شود از حقوق آنها کسر خواهد شد و تاخیر ۱۰دقیقه از ساعت تدریس در حکم غیبت یک ساعت است.

ماده ۶: معلمین مکلف هستند که در امتحانات رسمی اعم از امتحانات مدرسه یا غیر آن در شورای معلمین برحسب دعوت رییس مدرسه حاضر شوند. تخلف از جلسه امتحان در حکم غیبت از یک ساعت تدریس خواهد بود.

تبصره: هر معلمی که برحسب اتفاق نتواند حضور به هم برساند باید لااقل ۵ روز قبل از جلسه امتحان عدم حضور خود را با دلیل، کتباً به مدرسه ابلاغ دهد.

ماده ۷: معلمین مکلفند دروسی را که به عهده آنان محول شده، بالتمام تدریس نمایند.

ماده ۸: هرگاه یک نفر از معلمین ۵ جلسه متوالی بدون عذر موجه غیبت نماید در حکم مستعفی است.

ماده ۹: هرگاه معلمی با عذر موجه بخواهد زاید از ۵ جلسه غیبت نماید، باید به توسط رییس مدرسه از مقام وزارت، کسب اجازه نماید و با تصویب رییس مدرسه کفیلی به جای خود بگمارد. حقوق مذکور در مدت غیبت، به کفیل او داده خواهد شد.

ماده ۱۰: چنانچه یکی از معلمین برای مرض یا امر فوق‌العاده غیبت نماید رییس مدرسه به کفیلی که به‌جای او معین نموده، حقوق کفیل از اعتبار علی‌حده مدرسه تادیه خواهد شد.

فصل دوم، قسمت علمی

قسمت علمی مدرسه طب و دواسازی و قابلگی مرکب از موسسات ذیل است:

ماده ۱۱: شورای معلمین: شورای معلمین لدی‌الاقتضا، هر دو ماه یک‌مرتبه در تحت ریاست رییس مدرسه باید تشکیل شود و در صورت احتیاج، بنا به تقاضای رییس یا دو نفر از معلمین، به‌طور فوق‌العاده نیز منعقد تواند شد، با حضور نصف به‌علاوه یک نفر از معلمین حاضر، جلسات رسمی می‌شود و رای اکثریت اعضا معتبر خواهد بود.

تبصره: در فقره دوم، رای وقتی معتبر می‌شود که به تصویب وزارت

معارف رسیده باشد.

الف: وظایف شورای معلمین از قرار ذیل است:

۱- مطالعه دستور در وسایل ترقی و توسعه علمی مدرسه

۲- تقسیم مواد پروگرام مدرسه به سنوات مختلفه

۳- شور و مطالعه در پروگرام و اساس‌نامه مدرسه و پیشنهاد آن به اداره مدرسه

۴- کمک فکری به اداره مدرسه در مسایلی که به شورا مراجعه شود.

۵- رسیدگی به تخلف محصلان و تعیین مجازات آنها مطابق فقرات: د، ه، و، از ماده ۱۷ این نظام‌نامه است.

ب: کتابخانه مدرسه در معرض استفاده محصلان و معلمین مدرسه و اطبای دیپلمه و مجاز مملکت در ساعاتی که اداره مدرسه معین بنماید خواهد بود. هیچ کتابی از کتابخانه مدرسه نباید خارج بشود مگر برای معلمین مدرسه و آن هم با اجازه کتبی رییس، اشخاصی که کتبی از مدرسه خارج می‌کنند بیش از دو هفته حق ندارند در نزد خود نگه دارند.

ج: لابراتوارهای مدرسه مخصوص محصلان مدرسه طب و دواسازی و قابلگی است. هیچ یک از آلات و ادوات لابراتوارها را نمی‌توان از مدرسه خارج نمود.

فصل سوم، در طریقه پذیرفتن شاگرد و تکالیف آنها

"ماده ۱۲: داوطلبان ورود به مدرسه طب باید دارای شرایط ذیل باشند:

الف: حداقل سن ۱۸

ب: تصدیق‌نامه شش‌ساله متوسطه (شعبه علمی) و تصدیق (پ‌ث‌آن) طبی

ج: داوطلبان ورود به مدرسه دواسازی باید دارای تصدیق سه‌ساله دوره اول متوسطه باشند.

د: داوطلبان ورود به مدرسه قابلگی باید دارای تصدیق سه‌ساله اول متوسطه باشند و به‌علاوه از عهده امتحان زبان فرانسه برآیند (مقدار دانستن این زبان باید به اندازه‌ای باشد که به آن تکلم کنند و کتب قابلگی را بفهمند).

تبصره ۱: داوطلبان به ورود هر یک از مدارس مذکوره در فوق باید معروف به فساد اخلاق نبوده، محکوم به جنحه یا جنایت نباشند و خدمات معلمی یا دولتی نیز نداشته باشند.

تبصره ۲: داوطلبان ورود به مدارس مذکوره باید مبتلا به امراض مسریه نبوده و معتاد به استعمال افیون نباشند.

تبصره ۳: داوطلبان فوق باید نظامات مدرسه را کاملاً رعایت کرده ذره[ای] از آن تخلف ننمایند.

ماده ۱۳: هر یک از محصلان مدرسه طب باید منظماً در تمام ساعات دروس در کلاس و کلینیک و پلی‌کلینیک‌ها و لابراتوارها حاضر باشد. برای حضور و غیبت محصلان، دفتری در هر یک از کلاس‌ها خواهد بود که از طرف دفتردار مدرسه اسامی شاگردان کلاس در آن ثبت خواهد شد. دفتردار مدرسه در سر هر درس، اسامی غایبین را قید خواهد کرد.

تبصره: دروس کلنیکی صبح‌ها در مریض‌خانه و دروس علمی بعدازظهرها در مدرسه خواهد بود.

ماده ۱۴: محصلان مدرسه دواسازی مکلف‌اند که تمام مدت تحصیل در مدرسه دواسازی همه‌روزه به‌استثنای ساعات دروس، در یکی از دواخانه‌های معتبر و معروف شهر مشغول عملیات دواسازی باشند.

تبصره ۱: محصلان مذکور ده روز قبل از حضور در جلسه امتحان هر سال باید ورقه[ای] که دلالت به عملیات مختلفه دواسازی به‌طور کافی در این مدت بنماید به دفتر مدرسه تسلیم نمایند.

تبصره ۲: تصدیق محتویات ورقه مذکور با اداره مدرسه است.

ماده ۱۵: محصلات مدرسه قابلگی باید همه‌روزه صبح و وقت دیگری که از طرف مدرسه معین می‌شود در سر دروس کلینیک و پلی‌کلنیک حاضر باشند.

ماده ۱۶: هر محصلی که در عرض سال یک هفته متوالی یا دو هفته متناوب در تمام دروس بدون عذر موجه غیبت نماید آخر سال از امتحان محروم خواهد بود.

تبصره: کلیتاً تشخیص موجه‌بودن در هر مورد، با اداره مدرسه است و هر ساعت غیبت محصلی، ربع یک روز محسوب می‌شود.

ماده ۱۷: در صورتی که از طرف یک یا چند نفر از محصلان عدم انتظام رخ دهد، تشخیص خطا و تعیین مجازات با رییس مدرسه است و مجازات‌هایی که به محصلان داده می‌شود از قرار ذیل است:

۱- توبیخ شفاهی رییس مدرسه

۲- توبیخ علنی در محضر معلمین

۳- توبیخ علنی در محضر معلمین و محصلان در کلاس خود محصل

۴- اخراج موقت محصل از مدرسه

۵- اخراج دایم از مدرسه

۶- اخراج دایم از مدرسه با منع ورود موقت یا دایم به سایر مدارس دولتی

تعیین مجازات‌های مذکور در فقرات د، و، ه، با شورای معلمین است و طبق رای شورای مذکور، امر وزارتی صادر خواهد شد.

فصل چهارم، امتحانات

"ماده ۱۸: هر یک از معلمین مکلف است که مواد تدریسی خود را با حضور دو نفر ممتحن دیگر، امتحان نماید. در صورت عدم حضور معلم مزبور، رییس مدرسه می‌تواند یک نفر را به‌جای او تعیین کند.

تبصره: نمره محصل در هر ماده امتحانیه، معدل نمراتی است که سه نفر ممتحن فوق‌الذکر می‌دهند.

ماده ۱۹: پس از ختم جلسه امتحان، فوراً هیات معلمین آن جلسه، جلسه تشکیل داده، نتیجه امتحانات هر یک از مواد را معین و در ورقه نوشته، پس از امضا آن را به اداره و مدرسه تسلیم می‌نماید.

ماده ۲۰: اعلام قبول‌شدگان در امتحانات به عهده دفتردار مدرسه است.

ماده ۲۱: مدرسه علوم عالیه طب و مدرسه دواسازی و قابلگی همه‌ساله از اول مهر افتتاح و آخر خرداد ختم خواهد شد.

ماده ۲۲: نیمه اول خرداد مخصوص مراجعه محصلان به دروس سالیانه برای دادن امتحانات خواهد بود و نیمه دوم خرداد مخصوص امتحانات است. تدریس مواد سالیانه باید تا آخر اردیبهشت تمام شده باشد.

ماده ۲۳: ممکن است امتحانات کلاً یا بعضاً بعد از تعطیل تابستان بشود، در این صورت از پانزدهم الی آخر شهریور خواهد بود.

تبصره: کلاً یا بعضاً وقتی است که محصل عذر موجه داشته است.

ماده ۲۴: امتحانات مدرسه بر دو قسم است: علمی و عملی

امتحانات علمی از دروسی است که در مدرسه و امتحانات عملی از دروسی است که در مریض‌خانه‌ها در بالین مریض تدریس شده. امتحان دوم همیشه بعد از امتحان اول است.

ماده ۲۵: در مدت سنه تحصیلی، معلمین مکلف هستند که در نیمه اول بهمن امتحانی از متعلمین خود بنمایند و هر محصلی بدون عذر موجه، در این امتحان حاضر نشود از امتحان رسمی آخر سال محروم خواهد بود.

ماده ۲۶: نمره امتحانات از صفر تا ۲۰ است و در هر امتحان هر یک از محصلان ماده[ای] را که بدون عذر موجه امتحان نداده باشد، نمره او در آن ماده صفر خواهد بود.

تبصره: محصلان مذکور در مواد ۲۳ و ۱۲۴ از امتحان آخر سال محروم ولی در امتحان تجدیدی نیمه دوم شهریور می‌توانند امتحانات خود را بدهند.

ماده ۲۷: در صورتی که نمره متوسط سالیانه هر یک از مواد تحصیلی بیشتر از ده نباشد امتحان محصل پذیرفته نیست.

ماده ۲۸: هر محصلی پس از گذراندن امتحانات کلاس پایین‌تر باید یک سال تمام در کلاس فوق مرتباً در سر دروس حاضر شده، امتحان کلاس فوق را بدهد.

ماده ۲۹: هرگاه محصلی در آخر خرداد از امتحان رد شود و در امتحان تجدیدی نیمه دوم شهریور نیز از عهده امتحان برنیاید، یک سال دیگر باید در آن کلاس بماند.

ماده ۳۰: هر محصل طبی قبل از ورود به جلسه امتحان باید تصدیقی از قسمت‌های مختلفِ کلینیکی مریض‌خانه‌ها ارایه داده، مبنی بر این که مرتباً در سر کلینیک‌ها و پلی‌کلینیک‌ها حاضر بوده است.

ماده ۳۱: امتحانات مدرسه طب به قرار ذیل است:

دکترای اول، در آخر سال دوم؛ تشریح توصیفی، معرفةالانساج، جنین‌شناسی

دکترای دوم، در آخر سال دوم؛ وظایف‌الاعضا، فیزیک طبی، شیمی طبی

دکترای سوم، در آخر سال سوم

در آخر سال چهارم: قسمت اول: طب عملی، جراحی صغیر، تشریح موضعی

قسمت دوم: امراض عمومی و تشخیص امراض، طفیلی‌شناسی

قسمت سوم: تشریح مرض، فارماکولوژی و مفردات طب، میکروب‌شناسی

دکترای چهارم، در آخر سال پنجم: قسمت اول: امراض داخلی و ممالک حاره

قسمت دوم: امراض خارجی و امراض دهان و دندان

قسمت سوم: اصول تداوی، قرابادین ایرانی، حفظ‌الصحه و طب قانونی

دکترای پنجم، در آخر سال پنجم؛ امتحانات سریری داخلی و خارجی و سایر کلینیک‌ها

ماده ۳۲: امتحانات مدرسه دواسازی به قرار ذیل است:

امتحان سال اول: شیمی عمومی، فیزیک، گیاه‌شناسی

امتحان سال دوم: شیمی آلی، فیزیک، گیاه‌شناسی، ادویه‌شناسی

امتحان سال سوم: شیمی دواسازی، ادویه‌شناسی، حفظ‌الصحه، زهرشناسی، حیوان‌شناسی، میکروب‌شناسی

این نظام‌نامه در یک‌صد و بیست و یکمین جلسه شورای عالی معارف مورخه ۲۷ شهریور ۱۳۰۷ مطرح و تصویب شد.

(مُهر): دارالانشا شورای عالی معارف- سنه ۱۳۰۱" [6]

پس از اتمام کنترات دکتر *درمپس*، صحیه کل برای تدریس فن قابلگی، نیاز به یک "طبیبه متخصص عالمه" داشت که در ابتدا دکتر *فراسکینا* عهده‌دار تدریس شد، ولی تدریس او با نارضایتی محصلان مواجه شد و ایشان در نامه‌ای به وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه نوشتند:

"وضعیات مدرسه قابلگی خیلی بد و هیچ جای تردید نیست که امسال محصلات آن مدرسه استفاده نکرده؛ وقتی که خانم *درمپس* از مریض‌خانه رفتند، محصلات مذکوره مدتی سرگردان و بلاتکلیف بودند تا وقتی که دکتر *سرکیسیان* برای طبابت مریض‌خانه از طرف ریاست محترم صحیه کل انتخاب و منصوب شدند و بعد از مدتی با وجود آن که کاملاً مشهود و واضح بود که از عهده تدریس آن مدرسه برنخواهد آمد و این جانب این نکته را در موقع خود گوشزد ریاست صحیه کل مملکتی کردم، ولی برای آنکه محصلات آن مدرسه به‌کلی سرگردان نباشند و از روی احتیاج و نداشتن معلمه دیگری، دکتر *سرکیسیان* را برای معلمی انتخاب نمودند، اما همان قسمی که پیش‌بینی شده بود، مشارالیها به‌هیچ‌وجه نمی‌تواند تدریس نماید و استخدام یک نفر طبیبه قابل مجربی که مدتی هم تدریس نموده باشد، لازم و واجب است. در این موقع که صحیه کل مملکتی در تحت سرپرستی شخص لایق جدی و عالمی مثل جناب مستطاب اجل آقای دکتر *لقمان‌الملک* قرار گرفته است، تمنی دارد که وزارت جلیله متبوعه با معظم‌له داخل مذاکره شده و یک نفر معلم و یا معلمه که شایسته این مقام باشد برای این مدرسه انتخاب نماید، لذا این جانب پیشنهاد می‌نماید که جناب مستطاب اجل، آقای *حکیم‌الدوله* که یکی از اطبای عالم، مجرب و متخصص در فن قابلگی هستند، با ساعتی ۱۵تومان، برای تدریس در مدرسه مزبوره انتخاب شوند و در صورتی که قبول نفرمایند یا کنترات دکتر *درمپس* تجدید شود و یا آنکه *مادموازل پَن* که از طرف وزارت جلیله امور خارجه هم معرفی شده، کنترات شود"[7].

و بدین ترتیب با *مادموازل پَن*، تبعه دولت فرانسه، مذاکره کردند و قرار بر این شد که با تعلیمات رییس کل صحیه مملکتی و تحت نظام و مقررات اداری آن، *مادموازل پن*، برای مدت یک سال با حقوق ۱۶۰۰تومان، در بیمارستان نسوان، به تعلیم قابله‌ها مشغول شود. به این ترتیب بود که پس از مذاکره وزارت داخله (وزارت کشور) ماده واحده ذیل به مجلس پیشنهاد شد و به تصویب رسید:

"مجلس شورای ملی، شماره ۱۹۴۰۹، مورخه ۱۶ خرداد ۱۳۰۷ شمسی

قانون اجازه استخدام *مادموازل پن*، تبعه دولت فرانسه و متخصصه در امراض نسوان

ماده واحده، مجلس شورای ملی به وزارت داخله اجازه می‌دهد که *مادموازل پن* تبعه دولت فرانسه و متخصصه در امراض نسوان را برای مدت یک سال از تاریخ امضای کنترات با سالی ۱۶۰۰تومان حقوق استخدام نماید. متخصصه مزبور در تحت تعلیمات رییس صحیه کل مملکتی انجام خدمات مرجوعه خواهد بود.

کنترات مشارالیها تابع مقررات قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ خواهد بود.

این قانون مشتمل بر یک ماده است و در جلسه پانزدهم خردادماه ۱۳۰۷ شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسیده.

رییس مجلس شورای ملی حسین پیرنیا[8]

همان‌طور که گفتیم، *مادموازل سَن پن*، ابتدا برای فعالیت در مریض‌خانه نسوان استخدام شد، ولی در ادامه از تاریخ ۱۰ مردادماه ۱۳۰۷، عهده‌دار آموزش دروس مدرسه قابلگی شد[8].

پیش‌تر اشاره کردیم که دکتر *کلونیه* در اسفند سال ۱۳۱۲ شمسی، گزارش مفصلی از وضعیت صحیه مملکت تهیه کرد و به رییس‌الوزرا ارایه نمود. در گزارش او درباره مدرسه قابلگی آمده است: "در اعضای مدرسه قابلگی نیز تغییری داده نشده، فقط برای ۵ نفر معلمین که افتخاراً تدریس می‌نمایند هر کدام ۱۵۰ریال ماهیانه به‌طور کمک‌خرج، در مدت ۹ماهه سال تدریس پیش‌بینی شده است"[9].

اولین دختران اعزامی به اروپا برای ادامه تحصیلات عالیه

دولت فرانسه در ۵ دی‌ماه سال ۱۳۰۴، در نامه‌ای که از سفارت فرانسه به امضای *مسیو بنزن* درآمده بود به وزارت معارف اعلام کرد که در نتیجه اقدامات سفارت کشورش، مدارس عالی طب فرانسه برای نگاهداری معلمین فرانسوی در مدرسه طب (در تهران) به دیپلم محصلان طب تهران رسمیت خواهد داد[10]. از آن برهه تا سال ۱۳۰۹ شمسی، آموزش قابلگی در ایران انجام می‌گرفت و با پیشنهاد *یحیی قراگوزلو*، وزیر معارف اوقاف و صنایع مستظرفه، مبلغ ۵۰۰۰تومان از محل اعتبار مخارج غیرمترقبه، برای اعزام چند محصل به اروپا، برای

آموختن معلمی و قابلگی و بعضی فنون دیگر تصویب شد[11].

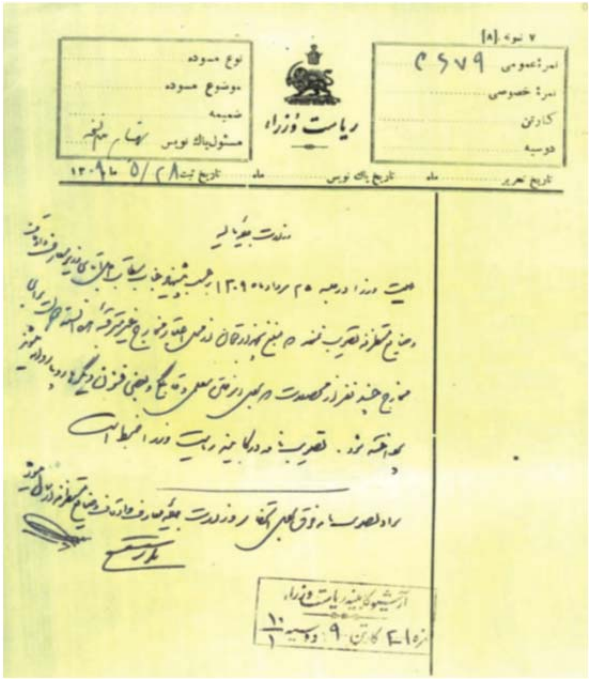

تصویر ۲)اعزام چند محصل به اروپا برای آموختن قابلگی

اولین دسته دخترانی که برای ادامه تحصیلات عالیه عازم شدند، سه دختر دیپلمه بودند که در تاریخ ۲۹ دی‌ماه ۱۳۰۹ شمسی به سوی اروپا حرکت کردند، این سه نفر عبارت از دوشیزه *فرزین*، دوشیزه *نصر* و دوشیزه *شیبانی*، فرزندان *محمدعلی فرزین*، *سید محمد نصر* و *عبدالحسین شیبانی* (*وحیدالملک*) بودند و اولین زن ایرانی که خارج از ایران در طبابت به درجه دکتری رسید، دوشیزه *هما امام‌زاده* بود که در سال ۱۳۱۴ از دانشکده پزشکی پاریس دیپلم دکتری دریافت کرد[12].

دکتر ژنرال *کلونیه*، رییس کل صحیه مملکتی، در سال ۱۳۱۱ و ۱۳۱۲ شمسی مامور شد تا برای اصلاحات صحی مملکت برنامه‌ای عملی طرح و پیشنهاد کند. او در گزارش خود پیشنهاد کرد: "چنانچه پنج، شش نفر دختر از خانواده‌های صحیح که دارای معلومات عمومی کافی باشند، به اروپا بروند و به وظایف پرستاران مامور معاینه مَرضی، در منازل آنها که دارای وظیفه اجتماعی و صحی مهمی هستند آشنا شوند، کار بسیار مفیدی خواهد بود. دختران مزبور پس از مراجعت به ایران معلمه پرستاران دیگر خواهند شد"[13].

در تاریخ ۱۳۱۲/۸/۳ شمسی، شورای عالی معارف برای قابله‌های دیپلمه‌ای که سِمت دکتری ندارند، قاعده‌ای را مقرر کرد. به قابله‌هایی که دوره مدرسه قابلگی را طی می‌کردند، تنها دیپلم و اجازه قابلگی داده می‌شد نه دیپلم دکتری در طب. براساس این قرار، آنان نباید حق مداخله در اعمال یدی و جراحی داشته باشند. از این پس، در اجازه‌نامه آنها باید قید می‌شد: "فقط در زایمان طبیعی مجاز هستند"، مقصود از این عبارت این است که قابله نباید هنگام زا، ادوات و آلاتی را که یک طبیب یا جراح ممکن است در وقت وضع حمل به آن محتاج شود، به کار ببرد[14]. در جلسه ۲۷ مهرماه ۱۳۱۵ شمسی، با توجه به رعایت ماده ۸ متمم قانون بودجه ۱۳۱۰، برای دستمزد قابله‌ها، به تشخیص ریاست کل بهداشت، از ۳۰۰ریال تا حداکثر ۷۰۰ریال حقوق تعیین نمود[15].

روسای مدرسه قابلگی

ریاست مدرسه از ابتدا تا سال ۱۳۱۰ شمسی به عهده رییس مدرسه طب بود و دکتر *علی‌خان علیم‌الملک فرهمندی* سرپرستی مدرسه را به عهده داشت. ایشان در آن سال از طرف صحیه کل مملکتی به ریاست مدرسه قابلگی منصوب شد. از سال ۱۳۱۲ آقای دکتر *ابوالقاسم بختیار* تا آذرماه ۱۳۱۵ شمسی رییس مدرسه بود که با اعتراض دانشجویان قابلگی دکتر *بختیار* معزول شد و پس از آن دکتر *جهانشاه صالح* را به ریاست مدرسه انتخاب کردند[16, 2]. این واقعه در اسناد ذیل این چنین گزارش شده است:

"از آنجایی که آن وزارتخانه محترم همه‌وقت در پیشرفت عموم، خاصه بانوان کوشیده و مساعی جمیله مبذول داشته‌اند، لذا شاگردان دانشکده قابلگی نظر به وقفه[ای] که در دوره تحصیلی ایشان وارد آمده، لازم می‌دانند که به پیشگاه مبارکتان معروض دارند که این دانشکده مدتی است در تحت سرپرستی آقای دکتر *بختیار* اداره می‌شده و آن چنانی که اطلاع دارید ترقیات شایانی از هر حیث در آن پیدا شده که می‌توان همه را از وجود محترم این استاد جدی دانست. ما نمی‌خواهیم جسارت کرده، محسنات رییس خود را شرح دهیم، ولی همین قدر کافی است که کارکنان و دانش‌آموزان این موسسه نهایت رضایت را از هر حیث از ایشان دارند. ما شاگردان معتقدیم که حامی جدی‌تر و بهتر از رییس سابقمان نداشته و نداریم.

تصویر۳) محصلان مدرسه ی قابلگی

[جواب]: ریاست وزرا، نمره عمومی ۱۰۸۸۵، تاریخ ۱۳۱۵/۹/۴ شمسی دانش‌آموزان دانشکده حقوق، مشروحاً راجع به آقای *بختیار* و خدماتی که ایشان در دانشگاه قابلگی نموده‌اند واصل شد. آقای *بختیار* از ریاست دانشکده قابلگی منفصل نشده‌اند و کما فی‌السابق، تامین دروس قابلگی به عهده ایشان است، فقط نظر به شغل‌های متعددی که دارند، ریاست بیمارستان نسوان با آقای دکتر *جهانشاه صالح* که از حیث تحصیلات و معلومات کمتر از دکتر *بختیار* نیست واگذار شده است.

رییس‌الوزرا [امضاها]: *محمود پرنده و قوام‌زاده*"[9]

مدیره‌ها و محصلان مدرسه قابلگی

مدیره‌های مدرسه تا تغییر نام مدرسه قابلگی به مدرسه عالی مامایی عبارت از خانم *عزت‌ملک حسابی*، خانم *شمس‌الملوک حجازی*، خانم *اقدس سینکی*، خانم *کیهان قربان* و خانم *عترت صفوی* بودند[2].

تغییر نام مدرسه قابلگی به آموزشگاه عالی مامایی

در ۴ اردیبهشت ۱۳۱۴، برای توسعه و تکمیل زبان فارسی و وضع واژه‌های جدید فارسی و جایگزین‌نمودن آنها به‌جای لغات بیگانه، سازمانی به نام فرهنگستان ایران تاسیس شد؛ نخبه‌ها و دانشمندان در رشته‌های مختلف، در این سازمان عضویت یافتند. در همین روز رییس‌الوزرا، *محمدعلی فروغی* (*ذکاءالملک*)، به ریاست فرهنگستان و *ادیب‌السلطنه سمیعی* و *حاج سید نصرالله تقوی* به نیابت ریاست انتخاب شدند. *غلامعلی رعدی آذرخشی*، رییس اداره انطباعات وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه نیز با حفظ سمت به ریاست دبیرخانه برگزیده شد. فرهنگستان از تاریخ تاسیس به وضع لغات

جدید پرداخت که به‌تدریج از آن پس، ملاک کارها قرار گرفت[18]. از جمله واژه‌هایی که تغییر کرد، واژه‌های "حفظ‌الصحه" و "صحیه" بود که در پنجاه‌وهشتمین جلسه فرهنگستان به تاریخ ۲۲ آذر ۱۳۱۵ شمسی تصویب شد تا به‌جای "حفظ‌الصحه" لغت "بهداشت" و به‌جای اداره "صحیه" لغت اداره "بهداری" استفاده شود[18]. گویا واژه "قابله" را نیز به پیشنهاد شهرداری با واژه "ماما" جایگزین کردند[19]. به این ترتیب از تاریخ ۱۳۱۵/۲/۱۶ شمسی "قابله" به "ماما" و همچنین براساس تصمیم فرهنگستان، "مدرسه قابلگی" نیز به "آموزشگاه عالی مامایی" تغییر نام داد[20].

نتیجه‌گیری

قبل از تاسیس مدرسه قابلگی در ایران، آموزش کلاسیک مامایی وجود نداشت. قابله‌ها تنها با تجربه عملی و آموخته‌هایی که به‌شکل سنتی و فردبه‌فرد منتقل می‌شد، زایمان زنان باردار را به عهده داشتند. ناآگاهی این قابله‌ها از علم طب هم موجب مرگ‌ومیر مادران و نوزادان زیادی می‌شد. با تدوین نظام‌نامه مدرسه عالی طب و دواسازی و قابلگی در سال ۱۳۰۷ و سامان‌دهی به وضعیت قابلگی در ایران، پیشرفت‌های شایانی از هر حیث در این زمینه رخ داد و انسجام دوره‌های آموزشی مامایی در ایران را سبب شد.

تشکر و قدردانی: موردی از سوی نویسنده گزارش نشده است.
تاییدیه اخلاقی: موردی از سوی نویسنده گزارش نشده است.
تعارض منافع: موردی از سوی نویسنده گزارش نشده است.
سهم نویسندگان: علی کریمیان (نویسنده اول)، همه موارد مربوط به مقاله توسط ایشان انجام شده است (۱۰۰%).
منابع مالی: موردی از سوی نویسنده گزارش نشده است.

منابع

1- National Library and Archives of Iran. Accession No.297015019. Tehran: National Library and Archives of Iran. [Persian]
2- Tehran university. Medical School, pharmaceutical, dental, and hospital and school related Guide. Tehran: Tehran university Press; 1953. [Persian]
3- National Library and Archives of Iran. Accession No 29727354. Tehran: National Library and Archives of Iran. [Persian]
4- National Library and Archives of Iran. Accession No 270221. Tehran: National Library and Archives of Iran. [Persian]
5- National Library and Archives of Iran. Accession No 29730087. Tehran: National Library and Archives of Iran. [Persian]
6- National Library and Archives of Iran. Accession No 29730090. Tehran: National Library and Archives of Iran. [Persian]
7- National Library and Archives of Iran. Accession No 29717626. Tehran: National Library and Archives of Iran. [Persian]
8- National Library and Archives of Iran. Accession No.113003. Tehran: National Library and Archives of Iran. [Persian]
9- National Library and Archives of Iran. Accession No 103004. Tehran: National Library and Archives of Iran. [Persian]
10- National Library and Archives of Iran. Accession No 29738883. Tehran: National Library and Archives of Iran. [Persian]
11- National Library and Archives of Iran. Accession No.113008.Tehran: National Library and Archives of Iran. [Persian]
12- Anonymous writer. Unknown title. Rastakhiz Newspaper. 1976; No 274. [Persian]
13- National Library and Archives of Iran. Accession No.103303. Tehran: National Library and Archives of Iran. [Persian]
14- National Library and Archives of Iran. Accession No 297015020. Tehran: National Library and Archives of Iran. [Persian]
15- National Library and Archives of Iran. Accession No.113009. Tehran: National Library and Archives of Iran. [Persian]
16- Ghasemi F. Pars Annual. Tehran: Amiarkabir Publication; 1964. p.109. [Persian]
17- National Library and Archives of Iran. Accession No 29736114. Tehran: National Library and Archives of Iran. [Persian]
18- Agheli B. History of Iran from Constitutional Revolution to Revolution. Tehran: Goftar; 1990. p.203. [Persian]
19-Roostayi M. History of the first academy according to documents, along with Academy's approved terms and Missed words (1935-1941). Tehran: Nay; 1963. [Persian]
20- National Library and Archives of Iran. Accession No 29714141. Tehran: National Library and Archives of Iran. [Persian]